

CAFE DE ORIGEN

succesvol koffieconcept uit Midlaren

MIDLAREN - Steeds meer mensen drinken 'eerlijke' koffie: koffie waarvoor de koffieboeren in ontwikkelingslanden een eerlijke prijs ontvangen. In 2009 haalde 5,7 procent van de Nederlandse huishoudens koffie in huis die het Max Havelaar-keurmerk draagt. Ook het aantal mensen dat de eerlijke koffie van Café de Origen in het keukentafel in Midlaren. En wel aan die van Klaas Kuipers. Op zijn initiatief zijn inmiddels 150 van de 375 Nederlandse Wereldwinkels overgegaan tot het verkopen van Café de Origen. En als het aan Kuipers ligt, blijft het daar niet bij. Daarom lanceerde hij afgelopen maandag ook een eerlijke thee: Té de Origen.

door Ronald Veenstra

Klaas Kuipers is in de gemeente Tynaarlo zeker geen onbekende. Van 1994 tot 2006 was hij namens GroenLinks lid van de gemeenteraad van de voormalige gemeente Zuidlaren en na de gemeentelijke herindeling in 1998 van de nieuwe gemeente Tynaarlo. Als raadslid gaf Kuipers al blijk van een grote maatschappelijke betrokkenheid, die niet eindigt bij de gemeentef- of landsgrenzen. Zo was hij degene die na de tsunami in Zuidoost-Azië in 2005 het initiatief nam om een benefietconcert te organiseren om geld in te zamelen voor de wederopbouw van kindertehuizen. Dezelfde drijfveer heeft Kuipers ook bij zijn werk om koffieboeren in derdewereldlanden een reële vergoeding te laten krijgen voor hun werk. „Die drive heb ik van mijn ouders meegekregen”, stelt de Midlaarder. „Er is mij altijd voorgehouden dat ieder mens gelijk is: het maakt niet uit waar je woont of hoe je er uit ziet. Hier in Nederland leeft iedereen in relatieve welvaart, maar iedereen op de wereld heeft recht op een menswaar-

dig bestaan. Het kleine beetje wat ik kan doen om hieraan bij te dragen, wil ik ook daadwerkelijk doen.”

Bewustwording

Toen veertig jaar geleden de eerste Wereldwinkels in Nederland verrezen, nam Klaas Kuipers het initiatief om ook in Zuidlaren zo'n winkel uit de grond te stampen. Samen met een aantal andere vaste bezoekers van het vermaarde Zuidlaarder jongeren centrum Patria vroeg Kuipers aandacht voor de situatie van rietsuikerboeren in ontwikkelingslanden. „Het ging in die periode vooral om bewustwording”, zegt Kuipers. „Wij vonden dat mensen moesten weten dat rietsuikerboeren in ontwikkelingslanden onrecht werd aangedaan door hen geen eerlijke prijs voor hun producten te betalen.” Het Wereldwinkel-concept ging in de jaren zeventig rollen en overal in Nederland schoten de Wereldwinkels als paddestoelen uit de grond. Omdat aanvankelijk alle Wereldwinkel-producten uit Heerlen moesten worden gehaald, besloot Kuipers in Zuidlaren een depot te openen: eerst in het huidige onder-

■ Klaas Kuipers, hier op de foto met de stafleden van de exportafdeling van Café de Origen: „Het gaat mij om het verhaal achter de producten.”

komen van Jackel Visser aan de Zuiderstraat en later aan de Havenstraat. Het depot bleef geopend tot 1986, toen de distributie van alle Wereldwinkel-artikelen geconcentreerd werd in Culemborg. In die tijd was Kuipers al enige jaren vertegenwoordiger bij SOS Wereldhandel, een organisatie die zich toelegde op eerlijke

prijzen voor producten uit ontwikkelingslanden. De naam van deze organisatie werd later omgedoopt tot Fair Trade Original. In 2008 besloot Kuipers te stoppen met zijn werk voor Fair Trade Original. „Het ging Fair Trade Original vooral om de omzet, terwijl ik het verhaal achter de producten het belangrijkste vind. Daardoor kwam

ik wat in de knel met mijn principes.”

Identiteitscrisis

In de periode dat Kuipers een punt zette achter zijn werkzaamheden voor Fair Trade Original, kampten de Wereldwinkels met een kleine identiteitscrisis. Omdat ook veel supermarkten inmiddels

fair trade-producten in de schappen hadden liggen, lieten veel mensen de Wereldwinkels links liggen. „De Wereldwinkels konden zich niet meer onderscheiden”, weet Kuipers. „Want waarom zou je naar een Wereldwinkel gaan als dezelfde koffie bij de supermarkt staat? Uiteindelijk zijn de Wereldwinkels meer gaan inzetten op het verhaal achter de producten. Dat blijkt voor veel mensen belangrijk te zijn. Uit onderzoek van Max Havelaar is gebleken dat 35 procent van de Nederlanders bereid is om fair trade-producten te kopen, als ze maar weten waar deze producten vandaan komen.”

Aromaventiel

En zo bleken Klaas Kuipers en de Wereldwinkels op één lijn te zitten. In plaats van thuis in Midlaren achter de geraniums te kruipen, besloot Kuipers een concept voor koffie te ontwikkelen waarmee de Wereldwinkels een impuls zouden krijgen. Onder de vlag van het in Almelo gevestigde bedrijf Neuteboom Koffiebranders, de meest duurzame koffiebrander van Nederland, ontwikkelde hij Café de Origen: een eerlijke koffie met een verhaal. Café de Origen koopt de koffie rechtstreeks in bij producenten in landen als Ethiopië, Tanzania, Nicaragua, Guatemala en Indonesië. De koffie wordt op CO₂-neutrale wijze geproduceerd. Neuteboom Koffiebranders maakt bijvoorbeeld gebruik van groene stroom en biologisch opgewekt gas. Verder onderscheidt Café de Origen zich door de verpakking. De koffie wordt namelijk verpakt in zogenaamde *soft packs*. Dit wordt gedaan om de koffie zo snel mogelijk na het branden en malen te verpakken. Hierdoor verliest de koffie zo weinig mogelijk aroma. Doordat de milieuvriendelijke verpakkingen een aromaventiel bevatten, kan de koffie in het pak rustig ontgassen zonder dat er

zuurstof van buiten bij kan komen. Verder wordt achterop de verpakkingen het verhaal van de totstandkoming van de koffie verteld. „Ons motto is *coffee, people and stories*”, zegt Klaas Kuipers. „Dit concept blijkt enorm aan te slaan. Van de 375 Wereldwinkels in Nederland zijn er al 150 overgestapt op Café de Origen. En winkels die de overstap hebben gemaakt, geven zonder uitzondering aan dat ze meer koffie zijn gaan verkopen en meer klanten trekken. Met Café de Origen hebben we de Wereldwinkels iets exclusiefs gegeven.”

Theeconcept

Door het succes van Café de Origen kwam Kuipers op het idee een soortgelijk theeconcept te ontwikkelen. Afgelopen maandag werd Té de Origen geïntroduceerd tijdens een bijeenkomst in de Apenheul in Apeldoorn. „In 2008 ben ik in Sri Lanka op bezoek geweest bij een aantal theeboeren”, zegt Kuipers. „Zij hebben zich verenigd onder de naam SOFA en gaan zelf thee verbouwen, verwerken, verpakken én op de markt brengen. Al het werk wordt dus in Sri Lanka gedaan. Dat is goed voor de werkgelegenheid daar. En omdat wij werken met meerjarige contracten, zijn de theeproducenten verzekerd van een goed inkomen.” Van de omzet van Café de Origen gaat 26 procent rechtstreeks naar de producenten in ontwikkelingslanden. Dat is aanzienlijk meer dan bij het gros van de grote koffiebedrijven, waar de producenten letterlijk worden afgescheept met een hongerloontje. Doordat de productie van Té de Origen volledig in Sri Lanka plaatsvindt, profiteren de theeboeren flink van alle thee die in de Nederlandse Wereldwinkels verkocht wordt. „Iedereen heeft recht op een normale vergoeding voor het werk dat hij doet”, zegt Kuipers. „Dat is eerlijke handel.”